

OTSUS

Vaidlustusaja number	101-18/193527
Otsuse kuupäev	15.06.2018
Vaidlustuskomisjoni liige	Mart Parind
Vaidlustus	Ühispakkujate Titanium Partners OÜ, Brd traffic equipment co., ltd ja Eesti Keskkonnateenused AS-i vaidlustus Tartu Linnavalitsuse riigihankes „Tartu linna avalik rattaringlussüsteem“ (viitenr 193572) 10.05.2018 tehtud otsuse p 2, 15.05.2018 tehtud otsuse p 1 ja 16.05.2018 antud korralduse nr 525 p 1 kehtetuks tunnistamiseks
Vaidlustaja	Ühispakkujad Titanium Partners OÜ, Brd traffic equipment co., ltd ja Eesti Keskkonnateenused AS, volitatud esindaja vandeadvokaat Denis Piskunov
Hankija	Tartu Linnavalitsus, seaduslik esindaja Jüri Mölder
Kolmas isik	Bewegen Technologies Inc.
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p 4 alusel jätta vaidlustus rahuldamata osas, mis puudutab Tartu Linnavalitsuse 10.05.2018 otsuse p 2;
2. Riigihangete seaduse § 192 lg 3 p 7 alusel jätta vaidlustus läbi vaatamata osas, mis puudutab Tartu Linnavalitsuse 15.05.2018 otsuse p 1 ja 16.05.2018 korralduse nr 525 p 1;
3. Riigihangete seaduse § 222 lg-te 1 ja 4 alusel jätta ühispakkujate Titanium Partners OÜ, Brd traffic equipment co., ltd ja Eesti Keskkonnateenused AS-i menetluskulud nende endi kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

OTSUSES KASUTATUD LÜHENDID

Hankija	=	Tartu Linnavalitsus
Kolmas isik	=	Bewegen Technologies Inc.
RHAD	=	riigihanke alusdokumendid
RHR	=	riigihangete register
RHS	=	riigihangete seadus (RT I, 01.07.2017, 1)
TK	=	RHAD lisa III „Tehniline kirjeldus“
Vaidlustaja	=	ühispakkujad Titanium Partners OÜ, Brd traffic equipment co., ltd ja Eesti Keskkonnateenused AS
VAKO	=	riigihangete vaidlustuskomisjon

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

- 03.02.2018 avaldas Hankija RHR-s avatud hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Tartu linna avalik rattaringlussüsteem“ (viitenr 193572) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud RHAD. Pakkumuste hindamise kriteeriumiks on parim hinna ja kvaliteedi suhe (hanketeate p II.2.5).
- Tähtpäevaks (13.04.2018) esitasid pakkumuse neli pakkujat, sh Vaidlustaja ja Kolmas isik.
- 10.05.2018 tegi Hankija otsuse, mille: (i) p-ga 1 tunnistas Kolmanda isiku ja Nextbike GmbH pakkumused vastavaks; (ii) p-ga 2 lükkas Vaidlustaja pakkumuse tagasi; (iii) p-ga 3 lükkas Smoove SAS-i pakkumuse tagasi.
- 15.05.2018 tegi Hankija otsuse, mille p-ga 1 kvalifitseeris Kolmanda isiku kui eduka pakkuja.
- 16.05.2018 andis Hankija välja korralduse nr 525, mille p-ga 1 tunnistas edukaks Kolmanda isiku pakkumuse. Kuigi Hankija peab viidatud korraldust antuks 15.05.2018, on see linnapea poolt allkirjastatud alles 16.05.2018. Linnavalitsuse korraldusele peab alla kirjutama ka linnapea (kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 50 lg 1 p 4).
- 18.05.2018 esitas Vaidlustaja VAKO-le vaidlustuse Hankija 10.05.2018 otsuse p 2, 15.05.2018 otsuse p 1 ja 16.05.2018 korralduse nr 525 p 1 kehtetuks tunnistamiseks. Hankija vastas vaidlustusele 23.05.2018. Kolmas isik vaidlustusele ei vastanud.
- 24.05.2018 määras VAKO, et vaatab vaidlustuse läbi kirjalikus menetluses. 31.05.2018 esitas Vaidlustaja oma täiendavad seisukohad. 06.06.2018 vastas Hankija Vaidlustaja täiendavatele seisukohtadele, Kolmas isik seda ei teinud.

MENETLUSOSALISTE SEISUKOHAD¹

- Vaidlustaja leiab, et vaidlustus tuleb kokkuvõtlikult järgmistel põhjustel rahuldada:
 - Hankija heidab Vaidlustajale ette vormi 8, juhtimissüsteemi, andmevahetuskihi kirjelduse, jalgrataste kirjelduse ja jooniste, jalgrattaparkla kirjelduse ja jooniste ning infotulba kirjelduse ja jooniste esitamata jätmist. Pakkumuse vastavustingimused on avaldatud RHR-s ning need ei sisalda viiteid ühegi eelloetletud vormi/kirjelduse esitamise kohustuslikkusele. Vaidlustajad lisas pakkumusele kõik dokumendid, mille lisamist oli nõutud vastavustingimustes ning mille lisamist nõudis RHR. Vaidlustaja sai RHAD-st aru nii, et Hankija soovis jooniste-kirjelduste esitamist pärast hinnapakumuse esitamist toodete ja juhtimissüsteemi esitlemise käigus.

¹ VAKO on käesoleva otsuse tegemisel igakülgselt hinnanud ja arvesse võtnud kõiki menetlusosaliste poolt esitatud seisukohti ja tõendeid. Otsuses on välja toodud üksnes need menetlusosaliste seisukohad ja viidatud nendele tõenditele, mille kajastamist peab VAKO otsuse motiveerimise seisukohalt asjakohaseks ja oluliseks.

- 8.2 RHAD peavad olema selged ja üheselt mõistetavad. Kui RHAD ebaselguse tõttu või muul põhjusel on pakkuja esitanud pakkumuses puudulikke andmeid või hankijale jääb arusaamtuks pakkumuses esitatu, tuleb pakkujale anda võimalus pakkumusega seotud andmete korrigeerimiseks, eriti juhtudel, kui ilmselgelt on vaja vaid täpsustust või parandada ilmsed tehnilised vead ning kui selle muudatusega ei kaasne tegelikult uue pakkumuse esitamist. Vaidlustaja jättis dokumendid esitamata mitte teadlikult, vaid seetõttu, et dokumentide esitamise nõue ei olnud Vaidlustajale selge.
- 8.3 Vaidlustaja pakkumuses ei esine sisulisi kõrvalekaldeid RHAD-s toodud tingimustest. Informatsiooni paigutamine vormi 8 või mujale, kui selle sisu ja eesmärk on selgelt loetavad pakkumuse dokumentidest, ei oma sisulist tähtsust. Isegi juhul, kui tegemist oleks hankemenetluse nõuete rikkumisena, oleks selline rikkumine kõrvaldatav täiendava selgituse küsimuse abil. Vaidlustaja poolt puuduoleva informatsiooni esitamine ei muuda pakkumust sisuliselt.
- 8.4 Hankija otsused Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise ning tema kvalifitseerimise ja hankemenetlusest kõrvaldamata jätmise kohta põhinevad Hankija õigusvastasel otsusel Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta. ei teostanud sisulist kontrolli ega selgitanud välja Kolmanda isiku pakkumuse madala maksumuse põhjuseid. Sellega on Hankija jätnud RHS §-st 115 tuleneva kohustuse tegelikult ja sisuliselt täitmata.
9. Hankija leiab, et vaidlustus tuleb kokkuvõtlikult järgmistel põhjustel rahuldamata jätta:
- 9.1 Kõikide Vaidlustaja poolt esitamata jäetud vormide ja kirjelduste puhul on tegemist pakkumuse oluliste puudustega. RHS-s ei ole esitatud täpsustust, et pakkumus peab vastama vaid RHR-i genereeritava vastavustingimuste failis esitatud nõuetele. Pakkujatele on täitmiseks kohustuslikud erinevates RHAD-s esitatud pakkumuse vastavustingimused.
- 9.2 RHAD-st ei saa kuidagi tuletada, et informatsioon pakutavate toodete kohta tuleb esitada kunagi hiljem pärast hinnapakumuse esitamist. Pakutava jalgratta esitlemist soovis Hankija seoses pakkumuste hindamise, mitte vastavaks tunnistamisega.
- 9.3 Hankija ei saanud selgituste küsimisega lasta esitada puuduolevaid dokumente, kuna see põhjustab pakkujate ebavõrdset kohtlemist. Kui pakkuja algselt ei esita ülevaadet pakutavate asjade kohta, saab ta nende hilisema esitamise võimaluse korral konkurentsieelise (saab otsida soodsamaid tarnijaid, saab kauem hinnaläbirääkimisi pidada). Samuti on ta näinud pakkumuste avamise protokollist konkurentide hindu ja saab valida lähtudes sellest infost, missuguseid tooteid on kasulikum pakkuda. Kohtupraktikale tuginedes ei pidanud Hankija võimalikuks küsida selgituste esitamise kaudu puuduolevaid dokumente.
10. Kolmas isik vaidlustusmenetluses ei osalenud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

11. Esmalt hindab VAKO Hankija 10.05.2018 otsuse p 2 õiguspärasust (I) ning seejärel lahendab vaidlustuse seoses Hankija 15.05.2018 otsuse p-ga 1 ja 16.05.2018 korralduse nr 525 p-ga 1 (II). Viimasena jaotab VAKO vaidlustusmenetluse kulud (III).

(I)

12. 10.05.2018 otsuse p-ga 2 lükkas Hankija Vaidlustaja pakkumuse tagasi. Lahendades vaidlust pakkumuse tagasilükkamise üle, tuleb tuvastada, kas RHAD-s on sätestatud tingimused, millele hankija pakkumuse tagasilükkamisel tugines ning kui jah, siis kas asjaomane pakkumus nendele tingimustele vastab (Tallinna Ringkonnakohus 13.06.2013, 3-13-643, p 13; VAKO 30.05.2018, 83-18/194060, p 11). Antud juhul lükkas Hankija Vaidlustaja pakkumuse tagasi mitmel erineval alusel. Esimesena kontrollib VAKO

Hankija järgmist etteheidet: Vaidlustaja ei esitanud juhtimissüsteemi kirjeldust, mis on nõutud TK p-s 2.1.1.12.

13. Vaidlustaja väidab, et juhtimissüsteemi kirjeldust ei pidanudki pakkumuse koosseisus esitada. Selline seisukoht on väär. TK p 2.1.1.12 sätestab sõnaselgelt: „*Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama dokumenteeritud juhtimissüsteemi kirjelduse erinevate rakenduste (veebileht, mobiilirakendus) kohta kasutajagruppide lõikes (lõppkasutaja, sisekasutaja).*“ Niisiis tulenes TK-st selge kohustus esitada pakkumuse koosseisus juhtimissüsteemi kirjeldus. Asjakohatu on Vaidlustaja viide sellele, et TK p-le 2.1.1.12 vastavat dokumendinõuet ei olnud välja toodud RHR-i genereeritud dokumendis „Nõuded pakkumusele – vastavustingimused“. Nõutud dokumentide ja andmete loetelu peab olema välja toodud RHAD-s (RHS § 77 lg 4 p 9). RHAD hulka kuulub ka tehniline kirjeldus (RHS § 4 p 17). Seega on täiesti lubatav, et nõue teatud kirjeldava dokumendi esitamiseks sisaldus TK-s. Pakkumuse vastavustingimused võivad olla (ja reeglina ongi) välja toodud erinevates RHAD-s. Pakkuja ei saa vaadata kitsalt ühte dokumenti – eriti sellist, kus reeglina esitataksegi vaid üksikud konkreetsete vormide esitamise nõuded – ja väita, et teisi vastavustingimusi ei eksisteeri.
14. Ainetu on ka Vaidlustaja väide, et ta sai RHAD-st aru viisil, et juhtimissüsteemi kirjeldus tuleb esitada kunagi hiljem. Esiteks läheb Vaidlustaja vastuollu omaenda muu argumentatsiooniga. Väites, et juhtimissüsteemi kirjeldus tuleb esitada alles peale pakkumuste esitamist, möönab Vaidlustaja, et sellise kirjelduse esitamise kohustus on RHAD-s siiski ette nähtud, samas kui oma teises menetluskirjelduses Vaidlustaja sellise kohustuse olemasolu eitab. Teiseks ei ole mõistlikul ja hoolsal pakkujal kuidagi võimalik saada TK p-st 2.1.1.12 aru nii, et juhtimissüsteemi kirjeldus tuleb esitada „kunagi hiljem“. Mainitud sättes on selgesõnaliselt öeldud, et kirjeldus tuleb esitada „pakkumuse koosseisus“. RHAD selge, täpse ja ühemõttelise tingimuse ärastamisest lugemise risk jääb pakkuja enda kanda.
15. Eelnevaga on tuvastatud, et tingimus, mille kohaselt pidid pakkujad pakkumuse koosseisus esitada juhtimissüsteemi kirjelduse, on RHAD-s tõepoolest ette nähtud. Järgnevalt tuleb välja selgitada, kas Vaidlustaja pakkumus vastab asjaomasele tingimusele või mitte. Vaidlustaja ise on selgesõnaliselt möönud, et ta jättis juhtimissüsteemi kirjelduse pakkumuses esitamata. Seega on ilmne, et Vaidlustaja pakkumus ei ole TK p-le 2.1.1.12 vastav. RHAD-s otsesõnu nõutud dokumendi esitamata jätmine ei ole mittesisuline kõrvalekalle RHAD tingimustest, mille korral võinuks Hankija RHS § 114 lg 2 alusel pakkumuse siiski vastavaks tunnistada. Tegemist on sisulise puudusega (VAKO 29.05.2018, 82-18/193810, p 16).
16. Vastupidiselt Vaidlustaja väidetele ei pidanud Hankija andma talle ka võimalust esitada juhtimissüsteemi kirjeldus tagantjärele. Asjassepuutuv õigusnorm – RHS § 46 lg 4 – ei anna pakkujatele võimalust esitada tagantjärele andmeid, mis pidanuks sisalduma juba algses pakkumuses, kuid mis jäid mistahes põhjusel õigeaegselt esitamata. Seda ka juhul, kui täiendavad andmed iseenesest likvideeriksid pakkumuse mittevastavuse (VAKO 29.05.2018, 82-18/193810, p-d 18-20; 30.05.2018, 83-18/194060, p-d 17-19). Käesoleval juhul esineb just olukord, kus Vaidlustaja pidanuks RHAD-st lähtuvalt esitama oma pakkumuses juhtimissüsteemi kirjelduse, ent jättis selle tegemata. Sellises situatsioonis ei anna RHS Vaidlustajale õigust heastada oma hooletust tagantjärele (VAKO 29.05.2018, 82-18/193810, p 21; 30.05.2018, 83-18/194060, p 20).
17. Kuna pakkumuse vastavustingimused on kumulatiivsed, st pakkumus peab vastama samaaegselt kõikidele vastavustingimustele, pidi Hankija Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkama ainuüksi juhtimissüsteemi kirjelduse esitamata jätmise tõttu (VAKO 29.05.2018, 82-18/193810, p 23; 30.05.2018, 83-18/194060, p 21). Sellest lähtuvalt puudub tarvidus analüüsida Hankija muid etteheiteid Vaidlustaja pakkumusele. Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta on õiguspärane ning VAKO jätab RHS § 197 lg 1 p 4 alusel Vaidlustaja nõude nimetatud otsuse kehtetuks tunnistamiseks rahuldamata.

(II)

18. Kuna eelnevaga on tuvastatud, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsus on õiguspärane, jätab VAKO Vaidlustaja nõuded Hankija 15.05.2018 otsuse p 1 ja 16.05.2018 korralduse nr 525 p 1 kehtetuks tunnistamiseks RHS § 192 lg 3 p 7 alusel (vaidlustamisõiguse puudumine) läbi vaatamata.
19. Vaidlustaja on õigesti edasisest hankemenetlusest kõrvale jäetud ning tal puudub võimalus jõuda hankelepingu sõlmimiseni. Riigihanke vaidlustusmenetluses kaitstav õigushüve on õiguspärane hankelepingu sõlmimise võimalus (Tallinna Halduskohus 14.02.2012, 3-11-2947, p 1). Kui vaidlustusega taotletav eesmärk ei ole saavutatav, tuleb vaidlustus läbi vaatamata jätta (VAKO 30.05.2018, 83-18/194060, p 24).

(III)

20. VAKO lähtub kuni 31.12.2018 vaidlustusmenetluse kulude jaotamisel lisaks RHS § 198 lg-tele 4, 5 ja 7 ka RHS §-s 222 sätestatust (RHS § 222 lg 1). Vaidlustusmenetluse lõppemisel RHS § 197 lg 1 p 4 alusel (vaidlustuse rahuldamata jätmise) mõistab VAKO oma otsusega vaidlustajalt hankija või kolmanda isiku kasuks välja nende poolt vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu vajalikus ja põhjendatud ulatuses. Vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluvad menetluskulud jäävad vaidlustaja kanda (RHS § 222 lg 4).
21. Eelnevast lähtuvalt jätab VAKO Vaidlustaja menetluskulud, sh vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu summas 1280 eurot, Vaidlustaja enda kanda. Kuna vaidlustusmenetlusele eksperti ei kaasatud, pole tekkinud ka eksperdikulusid, mida Vaidlustajalt välja mõista.

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Parind
Riigihangete vaidlustuskomisjoni liige